

PROTOKÓŁ NR LVI/23

LVI uroczystej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2024

28 września 2023 roku, godz. 12⁰⁰

**Park Technologii Kosmicznych w Nowym Kisielinie
przy ul. Antoniego Wysockiego 1, Zielona Góra**

Punkt 1.

Otwarcie uroczystej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, otwieram uroczystą sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2024.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wita radnych i zaproszonych gości.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, informuję, że na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa obrady sejmiku województwa są transmitowane i utrwalone za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego i na stronie internetowej samorządu województwa. Szanowni Państwo, spotykamy się, aby uczcić 25-lecie funkcjonowania województwa lubuskiego. Reforma administracyjna przeprowadzona w 1999 roku wprowadziła trzystopniową strukturę podziału terytorialnego: gminy, powiaty, województwa. Utworzono wówczas 16 województw, wcześniej województw było 49. Reformę administracyjną przygotował i wprowadził rząd Jerzego Buzka. Dziś otrzymaliśmy film od Pana Premiera Jerzego Buzka w związku z naszą uroczystą sesją. Zapraszam do jego obejrzenia.

Film stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Punkt 2.

Wystąpienie Przewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, w zasadzie Premier Buzek powiedział już prawie wszystko. Ja chciałbym powiedzieć, że jestem bardzo wzruszony. To jest powiedzieć wzruszony, to prawie nic nie powiedzieć. Czuję wagę tych 25 lat, tych dokonań, a przede wszystkim tej pracy, która została włożona. Jestem trochę po przejściach zdrowotnych i jeżeli będą jakieś niedoskonałości, to przepraszam. Akurat tak się złożyło, że widzę lepiej dalej, natomiast gorzej jeśli chodzi o czytanie. W poniedziałek mam zabieg, mam nadzieję, że wrócę do normy. Szanowni Państwo, 25 lat w historii świata to tak jak sekunda, w historii kraju to trochę może więcej, ale też nie dużo. Dla nas, dla województwa, 25 lat to praktycznie w tych granicach cała historia. Dla nas wszystkich tutaj, niezależnie od tego gdzie pracujemy, co robimy, są u nas dwa rodzyńki, którzy są z nami dzisiaj, którzy 25 lat są radnymi: Radny Tadeusz Ardelli i Radny Edward Fedko, ale każdy z nas, bez względu na to czy był radnym, czy będzie radnym, czy był w zarządzie, czy pracował w przemyśle, czy gdzie indziej wykonywał swoją pracę, ciężko pracował dla dobra tego województwa. Ja myślę, że Pani Marszałek, która jest więcej niż połowę Marszałkiem i Członkiem Zarządu przedstawi co się zmieniło w województwie przez te 25 lat. Wydaje mi się, że dobrze wykorzystaliśmy ten czas, wykorzystaliśmy swoją szansę. Może można było więcej zrobić, ale jeżeli się pojedzie w takie rejony, gdzie się długo nie było, to widać, że żyjemy całkowicie w innym świecie. Dlatego ja bym chciał skupić się przede wszystkim na podziękowaniach dla tych wszystkich, którzy byli przy tworzeniu tego województwa – mówię tu o Umowie Paradyskiej. Chcę podziękować wszystkim Radnym wszystkich kadencji, wszystkim Zarządom. Dzisiaj wręczymy podziękowanie dla wszystkich Przewodniczących Sejmiku, dla wszystkich Marszałków. Ja bardzo się cieszę i jestem szczęśliwy, że to akurat ja mam dzisiaj zaszczyt być Przewodniczącym Sejmiku i prowadzić te obrady w tak uroczystym dniu. Nie ma chyba szans żeby się to kiedykolwiek powtórzyło jeszcze. Choć to nie jest akurat mój wybór, ale wasza tutaj obecność na tej sali to jest taki mały prezent, bo dzisiaj są moje imieniny. Co prawda tort nie będzie dla mnie, ale tym bardziej jestem zaszczycony. Chciałbym złożyć podziękowanie tym wszystkim, którzy pracowali w tym województwie niezależnie od zawodu, choć tu przede wszystkim chciałbym wspomnieć

przedsiębiorców, bo to tym się zajmuję. To oni są solą tej ziemi. Chciałbym wspomnieć też o wszystkich samorządowcach, niezależnie od tego na jakich są szczeblach, ale wspólnie pracujemy dla tego województwa. Wszystkich nie jestem w stanie wymienić, ale wydaje się, że trzeba byłoby jeszcze wspomnieć o całej służbie zdrowia, bo czasy mocno nam nadwyrężyły zdrowie i też służba zdrowia musiała się sprawdzić. Wydaje się, że zdali egzamin na piątkę. Chciałbym podziękować wszystkim, którzy pracowali w tym województwie. Kiedyś żeśmy się spierali, bo dzisiaj też będziemy wręczać wyróżnienie Zasłużony dla Województwa Lubuskiego, że to już tak trochę spowszechniało, że to już niedługo trudno będzie znaleźć kogoś, kto nie ma, ale wydaje się, że każdy kto uczciwie pracuje w tym województwie, jeszcze dodaje coś do tego, zasługuje na takie wyróżnienie. Także chciałbym jeszcze tutaj wspomnieć o jednej sprawie, co prawda chyba nikt lepiej tego nie zrobi jak Profesor Sługocki, że te 25 lat zmieniło nasze województwo też dzięki środkom z Unii Europejskiej i w dalszej części sesji poproszę Pana Profesora. Ja, przyłączając się do słów Profesora Buzka, chciałbym złożyć wszystkim nam – dla nas wszystkich, bo wszyscy mamy w tym jakiś udział – serdeczne gratulacje. Powiem na koniec tylko, że jeżdżę trochę po świecie, trochę po Polsce, widzę fajne, ciekawe miejsca, ale nigdy sobie nie wyobrażałem żeby mieszkać w innym miejscu jak w lubuskim. Wszystkiego dobrego. Dziękuję. Szanowni Państwo, zapraszam teraz do obejrzenia krótkiego filmu o kształtowaniu Samorządu Województwa Lubuskiego na przełomie 25 lat, zawierającego wypowiedzi Marszałków Województwa Lubuskiego i Przewodniczących Sejmiku ubiegłych i obecnych kadencji.

Film stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Punkt 3.

Wystąpienie Marszałka Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Proszę teraz o wystąpienie Panią Marszałek Elżbietę Annę Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Państwo, Dostojni Parlamentarzyści, Koleżanki i Koledzy, Drodzy Goście. Drogiego Wacku, wszystkiego co najlepsze, 100 lat. Myślę, że z premedytacją te imieniny, ale bardzo się cieszę, że jesteśmy właśnie na takich imieninach rodzinnych, w dobrze sobie

znany gronie. Proszę Państwa, jak widzieliśmy lubuskie jest progresywne, lubuskie jest silne swoją różnorodnością, otwarte i tolerancyjne, ale najważniejsze, że jest.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak, w imieniu Radnych i Zarządu Województwa Lubuskiego, wręczyła Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacławowi Janowi Maciuszonkowi wianok z okazji imienin.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Świece będą później. Proszę Państwa, ja postaram się tak zupełnie już w skróconej wersji przedstawić trochę liczb i faktów z tego 25-lecia. Ponieważ na filmie praktycznie wszystko zobaczyliśmy, jak to było przez te 25 lat, co nam się udało osiągnąć, ale skoro już mam tę prezentację, to jedziemy. Najważniejsze wydarzenie 25-lecia to właśnie 13 marca 1998 roku. Gdyby niezdolność do kompromisu, gdyby nie porozumienie, nie byłoby lubuskiego. Ale udało się. Udało się też przekonać Premiera Buzka, który dzisiaj nam składa życzenia, a wcale nie był taki chętny żeby to lubuskie było, żeby to lubuskie powstało. I tak 5 czerwca 1998 roku nowy podział administracyjny stał się faktem. Wśród 16 województw nowe lubuskie połączyło zielonogórskie i gorzowskie. Co tu dużo mówić, nie tylko Falubaz i Stal Gorzów, były różne animozje, ale najważniejsze, że powstał samorząd – Samorząd Województwa Lubuskiego. Ja miałam ten zaszczyt też pracować w Sejmiku Zielonogórskim w latach 1994-1998, jest też na sali wielu kolegów, koleżanek z tego okresu i wiemy, jakie to były marne kompetencje ówczesnego sejmiku. Wszystko się zmieniło. To samorząd przejął najważniejsze kompetencje, ale też pieniądze i zaczął zajmować się, zarządzać publicznymi sprawami mieszkańców. Mieszkańców, którzy patrzą nam na ręce, są blisko, kontrolują na bieżąco, a samorząd wojewódzki jest najbliżej mieszkańców. Bardzo często niestety z Warszawy nie widać tego, co my widzimy każdego dnia i możemy te problemy natychmiast rozwiązywać. Jak trzeba to grabimy liście, ale sprawowanie władzy, zarządzanie to przede wszystkim podejmowanie decyzji. Każdego dnia musimy stawiać na priorytety, wybierać, bo nie na wszystko starczy pieniędzy i sił i w gronie Radnych, w gronie Sejmiku, wiemy doskonale na czym to polega. Dlatego postawiliśmy w tym czasie na „Zieloną krainę inteligentnych technologii”. Niektórzy myśleli, powtarzali, że odleciałam, że opowiadam jakieś bajki o zielonej krainie, a teraz cała Europa wybrała kierunek Zielony Ład i wszyscy

doskonale wiemy jak ważne są zmiany klimatyczne, ekologia, jakość życia, zdrowie. Nikt nie ma co do tego żadnych wątpliwości: numer jeden w regionie lubuskim to zdrowie i jakość życia, zielona gospodarka i innowacyjny przemysł. I w tym czasie – tak omawiając, wybrałam sobie taki skrót właśnie wokół tych inteligentnych specjalizacji – zmieniamy to, co mamy: tę naszą rzeczywistość na lepszą każdego dnia inwestując pieniądze samorządu województwa i inwestując fundusze europejskie. Dobrze, że je mamy, że jesteśmy w Unii Europejskiej. Najważniejsze są inwestycje w zdrowie. Oddłużyliśmy nasze szpitale, zainwestowaliśmy w poprawę dostępności do leczenia, radioterapia, Centrum Matki i Dziecka powstało w tym czasie, nowa hematologia w Gorzowie Wielkopolskim, oddziały intensywnej terapii – jutro otwieramy nowy w Szpitalu Klinicznym w Zielonej Górze. Ale nie było nawet szpitala klinicznego. I dzięki temu, że mamy lubuskie, powstał szpital kliniczny, kierunek lekarski. Utworzyliśmy jako pierwszy region w Polsce fundusz stypendiów najpierw dla medyków, później dla absolwentów medycyny, którzy wybrali psychiatrię dziecięcą, dla psychologów, którzy wybrali psychologię kliniczną, mamy cały pakiet, również stypendiów dla talentów lubuskich, programy profilaktyczne. No i nasza sytuacja ekonomiczna w naszych jednostkach – też dzięki temu, że to samorząd zarządza, jesteśmy blisko – no jest w tej chwili wzorcowa. Z najbardziej zadłużonego regionu w Polsce w zakresie ochrony zdrowia jesteśmy dzisiaj najmniej zadłużonym w Polsce. Ale jeszcze wcześniej, bo to jest 25 lat, postawiliśmy przede wszystkim na poprawę dostępności transportowej i teleinformatycznej. Dzisiaj możemy się chwalić, że mamy S3, że mamy ponad 1000 km zmodernizowanych i nowych dróg wojewódzkich, autostrada A2, A4, A18 niedawno oddana do użytku, 1300 ha uzbrojonych terenów i dzięki temu dzisiaj jest moda na lubuskie, jest bum inwestycyjny. Przychodzą do nas marki światowe takie jak Amazon, Panattoni, możemy cieszyć się tym, że możemy rozwijać innowacyjny przemysł. Ale również, mówiąc o tych inwestycjach w dostępność transportową i teleinformatyczną, muszę powiedzieć, że zbudowaliśmy w tym czasie 4000 km światłowodów. Zaczęło się od szerokopasmowego lubuskiego, gdzie zbudowaliśmy autostrady, a potem już ostatnią milę i dzisiaj nasze firmy lubuskie mają w 95% dostęp do szybkiego internetu, dlatego też do nas przychodzą. Inwestycje kolejowe to szybkie połączenie Zielona Góra – Poznań. Wykonaliśmy, w tym teraz okresie programowania, dokumentację na elektryfikację drogi kolejowej 203. Mam nadzieję taką, mocno w to

wierzę, że w nowej perspektywie, gdy ruszy Krajowy Plan Odbudowy, w końcu ta inwestycja doczeka się realizacji. I, proszę Państwa, to nie wszystko. 36 mostów. My ciągle mówimy: ten most w Milsku, w Skwierzynie... W końcu go mamy. Ale to Zarząd Dróg Wojewódzkich zbudował 36 mostów, 9 wiaduktów. Dostępność teleinformatyczna – już omówiłam. W tym czasie odnotowaliśmy 3-krotny wzrost PKB, dzisiaj to jest 62% średniej unijnej. Warszawski region, wydzielony z Mazowsza, ma w tej chwili 166%. Jeszcze nam daleko do tego wskaźnika, ale my nie mamy w regionie lubuskim metropolii, mamy podregiony ze stolicą samorządową zielonogórski i gorzowski, stąd też nie mamy tych potencjałów jakie dają wielkie metropolie. Ale może dzięki temu zadbaliśmy, udało nam się zadbać, o zrównoważony rozwój, o lepszą jakość życia, niskie bezrobocie. Liczba firm, to już Premier Buzek powiedział, z 80 tys. poszybowała – dzisiaj mamy 130 tys. mikro, małych, średnich firm, czyli to co Państwo podkreślaliście w tym filmiku. Lubuszanie są odważni, podejmują ryzyko i otwierają własne firmy. Nie boją się tego. Mamy bardzo wysoką wartość eksportu, we wskaźnikach krajowych zajmujemy 3 miejsce w Polsce i 25% procent eksportu lubuskiego idzie do sąsiada, do Niemiec. My tu współpracujemy w Polsce Zachodniej z naszymi sąsiadami. Mamy czołowe również miejsca w rankingach pod względem wskaźników innowacyjności, np. 2 miejsce pod względem sprzedaży produktów innowacyjnych w firmach mikro, małych i średnich. Region stał się dzięki temu, dzięki realizacji tych inwestycji, atrakcyjny inwestycyjnie. Ale staramy się teraz, dzisiaj będziemy wręczać porozumienia, żeby również powstawały klastry, żebyśmy byli jeszcze silniejsi, nie w pojedynkę, w partnerstwie. Przykładów jest wiele, ale takim szczególnym dzisiaj to jest właśnie ten. Proszę Państwa, jesteśmy dzisiaj w Parku Nowoczesnych Technologii Kosmicznych. Misja spełniona. Mogę powiedzieć językiem Gwiezdnego Wojen: „moc jest z nami”, ale tak jest dzięki temu, że właśnie pracujemy w partnerstwie. Ten projekt powstał dzięki samorządowi Województwa Lubuskiego, fundusjom z Unii Europejskiej, Uniwersytetowi Zielonogórskiemu, firmom kosmicznym – w naszym partnerstwie jest firma Hertz, ale nie byłoby tego projektu gdyby nie Centrum Badań Kosmicznych: Polska Akademia Nauk. Nieraz wiecie, że się wymądrzam, ale na kosmosie się nie znam i gdyby nie Profesor Marek Banaszkiewicz, Zbigniew Kłos, ale szczególnie chciałabym wymienić Bogusława Wontora, bo On przez wiele lat przewodniczył Parlamentarnej Komisji Kosmicznej i naprawdę cisnął, walczył, nalegał gdy były

różne emocje i zmieniał się klimat wokół tej inwestycji, która miała wielu przeciwników. To nam się udało. Oczywiście Poseł Waldemar Sługocki cały czas za moimi plecami pilnował. I, proszę Państwa, bezpośrednio nadzorował tę inwestycję, pilnował jej wykonanie: Marcin Jabłoński, Wojtek Olszewski, Grzegorz Grzywacz, Daniel Mazurkiewicz. Brawa. Bez tak silnego zespołu to by się nie udało. Dzisiaj, za chwilę, Państwo obejrzyjecie: Profesor Marek Banaszkiewicz oprowadzi nas po laboratoriach sztucznej inteligencji, laboratorium technologii kosmicznych, medycznych, walki z bezpieczeństwem w cyberprzestrzeni, jest też laboratorium gdzie będziemy składać satelity. I taki jeden już jest, tutaj stoi tak daleko, bo kosztuje 10 tys. i go pilnujemy. Taki mały, nie będą jakieś wielkie. Będziemy składać satelity, wynosić w kosmos. Właśnie w tym miejscu te marzenia naprawdę się spełniają. Zapewniamy dzięki temu rozwój innowacyjnych firm. Firmy sektora branży kosmicznej już tu były, już się tu pchają mogę powiedzieć kolokwialnie, niedawno ich gościliśmy na takich warsztatach studyjnych, chcą podpisywać umowy, chcą tutaj działać w partnerstwie. Dlatego już uruchomiliśmy spółkę kosmiczną, na czele tej spółki staną Prezes Pan Profesor Marek Banaszkiewicz i Pan Doktor Jerzy Tutaj. Są razem z nami, dzisiaj będą nas oprowadzać. Proszę Państwa, takie marzenia mogą się spełniać również dzięki misjom gospodarczym, za które mnie często rozliczaliście. Ale one najbardziej uczą, bo gdy byliśmy na Kongresie Astronautycznym w Paryżu, gdzie się wystawiało prawie chyba 4 tys. firm, to widziałam, że to się dzieje naprawdę, że również my tutaj, w regionie lubuskim możemy być pierwsi w Polsce i jesteśmy pierwsi. Nie ma nigdzie Takiego Parku Technologii Kosmicznych. I teraz my będziemy awangardą, będziemy tymi drzwiami do kosmosu. Jestem pewna, że tak będzie. Tak, Panie Profesorze? Tak jest. Ale też, proszę Państwa, zrównoważony rozwój to kultura, to nasza dusza. Dlatego zadbałszy o wszystkie nasze instytucje kultury. Jutro otwieramy po modernizacji Muzeum w Bogdańcu, zapraszam też Państwa. Wcześniej zrobiliśmy w Santoku, rozbudowaliśmy Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, kończymy modernizację Filharmonii, zbudowaliśmy Instytut Designu w Regionalnym Centrum Animacji Kultury, dzisiaj przed sesją wręczałam tam nagrody dla młodych adeptów dziennikarstwa, którzy o naszym regionie napisali przepiękne prace. Modernizacja szkolnictwa zawodowego to jest najlepszy projekt w Polsce. Przeznaczylismy na tę rewolucję w szkołach zawodowych 350 milionów, ten projekt będziemy kontynuować.

Już skracam, żeby jeszcze inni też mogli tutaj wystąpić i coś powiedzieć. To są właśnie nasze inwestycje, nasze dziedzictwo kulturowe, bo Zielona Kraina to nie tylko dziedzictwo natury, czyste powietrze, czyste rzeki, zdrowie, ale też dziedzictwo kulturowe. My musimy pamiętać – my to pamiętamy – że jesteśmy spadkobiercami cywilizacji Odry. Mamy tutaj jedyny taki szlak architektury drewnianej – drewnianych kościołów w Europie, architektury w zakresie obronnej, 250 zamków, pałaców, Szlak Wina i Miodu. Ale wczoraj się przekonałam, Proszę Państwa – byłam w Strzelcach Krajeńskich – że nie jesteśmy tylko krainą winem i miodem płynącą. Dzisiaj sobie trochę polukrujemy, Zbyszek tak się patrzy sceptycznie, że znowu wychwalam, ale wczoraj byłam w spółdzielni producentów rolnych, producentów mleka, i proszę Państwa oni dziennie skupują 600 tys. litrów mleka i zrzeszają 570 rolników. Także nie tylko jesteśmy krainą winem i miodem, ale mlekiem też płynącą. Odrodziliśmy skutecznie tradycje winiarskie, mamy winnicę na 33 hektarach. Przepraszam Pana Rektora: razem mamy, bo to Uniwersytet jest dzisiaj spadkobiercą tej ziemi na 33 hektarach. 13 winiarzy 10 lat temu założyło winnice i poszło to. Ktoś mówił wtedy, że jakie tu wino będzie? Ale mamy taki klimat, że wino jest doskonałe, zdobywamy medale na rynkach nie tylko krajowych, ale również europejskich. Mam nadzieję, że dzisiaj będziemy mogli spróbować. I największy areał, bo winiarze połączyli też tego bakcyła dzięki wsparciu samorządu województwa, bo to samorząd zbudował Lubuskie Centrum Winiarstwa. Mamy legalnie sprzedających, tak mogę powiedzieć, 50 winiarzy zarejestrowanych jako firmy, a ponad 130 hektarów obsadzonych winnic – największy areał w Polsce. Największy odsetek gospodarstw ekologicznych, bo zdrowie i jakość życia zobowiązuje, dlatego wśród naszych gospodarstw te ekologiczne mają największy odsetek. 83 produkty regionalne, chyba jedyne w Polsce Centrum Produktów Regionalnych. Ale dziedzictwo naturalne, czyste powietrze, zdrowe środowisko to oczywiście konieczność inwestowania w środowisko, dlatego co roku przeznaczamy miliony na budowę oczyszczalni ścieków, na sieci wodno-kanalizacyjne, inwestycje w OZE. Utworzyliśmy też w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej w naszym parku UNESCO Park Geopark i Park Łuk Mużakowa, chyba jedyny w Polsce zachodniej, w ogóle w Polsce, zespół parkowy zarządzany wspólnie z Niemcami, bo my tu współpracujemy i razem prowadzimy 2 parki UNESCO. Oczywiście infrastruktura sportowa – już zmierzam do podsumowania, do zakończenia – to nowe hale sportowe, prawie w każdej gminie

ścieżki rowerowe, w przeliczeniu na liczbę mieszkańców pierwsze miejsce w Polsce, budowa 10 przystań na Odrze, 4 portów dzięki funduszom europejskim, ale też zmodernizowaliśmy nasze kąpieliska, bo już wcześniej tutaj powiedzieliśmy, że region lubuski to małe Mazury, prawie 600 Jezior. Mamy też programy obywatelskie dla młodych. Bardzo często jest tak, że te wielkie inwestycje wcale mieszkańców nie cieszą. One po prostu mają być. Naszym obowiązkiem jest kreowanie polityki regionalnej w taki sposób, żeby tworzyć dobre warunki do życia, a bardzo często mieszkańcy, gdy jestem wśród nich, w tym roku mieliśmy 10 świąt województwa z okazji 25-lecia, ich cieszy jakiś kawałek ścieżki rowerowej, ławka, ośrodek zdrowia, zupełnie małe inwestycje. Dlatego mamy budżety obywatelskie dla młodych, Młodzi On-Life, dla seniorów, dla obszarów wiejskich, dla pszczelarzy, dla działkowców. Samorząd wojewódzki naprawdę stara się, jest blisko obywateli, blisko mieszkańców i nieraz te małe granty po 10 tys. zł o wiele więcej znaczą niż taka inwestycja za 90 milionów, czy taki wielki most w Milsku. W tym czasie przeżyliśmy, udało się nam pokonać, wielkie kryzysy. Nie wszystko od nas zależy. My podejmujemy decyzje tutaj, bierzemy za to odpowiedzialność, bierzemy to na klatę, ale nikt z nas nie przewidział, że będzie wojna w Ukrainie, kryzys finansowy, różne kataklizmy jak susze, pandemia Covid, klęska na Odrze czy dwucyfrowa inflacja i wreszcie niska demografia, która też nas dopadła. We wtorek Zarząd Województwa przyjął aktualizację Strategii Rozwoju Województwa, także proszę do niej zgłaszać, bo teraz zaczęliśmy etap konsultacji, swoje wnioski i uwagi. Między innymi wpisaliśmy nowy program „Jak pomóc demografii?”, nie będę dzisiaj w szczegółach tego opowiadać, ale również więcej uwagi poświęciliśmy wykluczeniu transportowemu, co ostatnio bardzo mocno wybrzmiało w naszym regionie. Także słuchamy Państwa uwag, słuchamy podpowiedzi, bo na tym polega samorząd, żeby słuchać i wspólnie realizować cele. I to już, Proszę Państwa, podsumowanie, praktycznie ostatni slajd w tym 25-leciu. Liderzy naszego regionu spotkali się i wybrali: Człowieka 25-lecia – nasza noblistka Olga Tokarczuk, najważniejsze wydarzenie, dzięki któremu lubuskie po prostu jest – to Umowa Paradyska w 1998 roku, najważniejsza zdaniem wszystkich inwestycja to S3 – no, dla mnie S3 to kierunek lekarski, wybaczcie – ale najważniejsza organizacja i instytucja to Uniwersytet Zielonogórski. Bez dobrej edukacji, bez dobrego Uniwersytetu, nie damy rady, dlatego tak właśnie Kapituła wybrała. My wciąż realizujemy naszą wizję. To nie jest tak, że to już wszystko zostało

zrobione. Wiem, jakie są deficyty i zdajemy sobie z tego wszyscy sprawę, ale zmierzamy do Zielonej Krainy innowacyjnych, nowoczesnych technologii. Chcemy żeby jakość życia w naszym regionie była coraz lepsza. Proszę Państwa, będziemy jeszcze dyskutować o tym jak lepiej rozwijać region, bo gospodarka jest najważniejsza. Ja celowo tu dzisiaj najmniej mówiłam na ten temat, bo o tym będziemy dyskutować cały dzień 5 października. Zapraszam wszystkich Państwa do Centrum Kreatywnej Kultury przy ulicy Sienkiewicza na Kongres Gospodarczy. Tam porozmawiamy na temat jakim szokiem był kryzys energetyczny, wielka inflacja, o tym, że gospodarka oczekuje przewidywalności, dobrego prawa. Poproszę o króciutki film, zapowiedź naszego Kongresu, a ja dzisiaj bardzo Państwu dziękuję i wszystkim liderom, ale też wszystkim mieszkańcom, z którymi razem tworzymy Lubuskie. Gratuluję Państwu sukcesów, tym którzy będą wyróżnieni, bo dzisiaj już mi nie dadzą chyba mikrofonu, tyle się tu nagadałam. I dziękuję bardzo, że jesteśmy takim zespołem, że mamy taki potencjał. Moc jest z nami.

Prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Film – zapowiedź Kongresu Gospodarczego Lubuskie 2023 stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Punkt 4.

Wręczenie „Odznak Honorowych za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, przystępujemy do uroczystości wręczenia „Odznak Honorowych za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”. „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” nadaje Sejmik Województwa Lubuskiego osobom fizycznym, jednostkom samorządu terytorialnego oraz organizacjom społecznym i zawodowym, które swoją codzienną działalnością przyczyniają się do gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju województwa. Proszę o wystąpienie: Pana Profesora Marka Banaszkiwicza, Panią Teresę Gradzik, Pana Edwarda Jednoszewskiego, Pana Profesora Zbigniewa Kłosa, Pana Stanisława Kozłowskiego, Pana Pawła Mierzwiaka, Pana Profesora Dawida Murawę, Panią Małgorzatę Sendecką, Pana Wojciecha Sołtysa, Pana Profesora Marka Spaczyńskiego, Pana Profesora Wojciecha Strzyżewskiego, Pana Profesora Macieja

Zabela. Dzisiaj mamy zaszczyt wręczyć te oznaczenia. Proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego o wygłoszenie krótkich laudacji, a Panią Marszałek proszę o pomoc we wręczeniu odznaczeń.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Proszę najpierw o brawa dla wszystkich, którzy już wystąpili i czekają. Szanowni Państwo, Odznaczeni zostają, to się w tej chwili dokonuje. Ja z kolei przeczytam króciutkie laudacje.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje laudacje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają „Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Laudacje stanowią załącznik nr 7 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Wyjątkowa chwila, więc liczę, że będą to wyjątkowe brawa. Nagrodźmy brawami nagrodzonych. Dziękuję pięknie.

Punkt 5.

Wręczenie podziękowań z okazji obchodów 25-lecia Samorządu Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, Lubuski Samorząd funkcjonuje już 25 lat, jest to powód do wielkiej dumy. Dlatego też pragniemy wyrazić swoje uznanie osobom, które są i były zaangażowane w działania na rzecz naszego samorządu przez te wszystkie lata. Proszę o wystąpienie Marszałków Województwa Lubuskiego ubiegłych i obecnej kadencji. Przeczytam wszystkich, nie tylko tych, którzy są dzisiaj z nami: Pana Andrzeja Bocheńskiego – Marszałka Województwa Lubuskiego I i II kadencji – niestety, ale nie mógł uczestniczyć w dzisiejszej sesji, Pana Krzysztofa Józefa Szymańskiego – Marszałka Województwa Lubuskiego III kadencji, Pana Marcina Jabłońskiego – Marszałka Województwa Lubuskiego III kadencji, poproszę Panią

Elżbietę Annę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego IV, V i VI kadencji.
Poproszę też Panią Marszałek, żeby pomogła mi wręczyć.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają podziękowania za wkład w rozwój Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Proszę o wystąpienie Przewodniczących Sejmiku Województwa Lubuskiego ubiegłych i obecnej kadencji: Pana Jana Kochanowskiego – Przewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego I kadencji, Pana Zbigniewa Falińskiego – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego II kadencji – niestety, ale dzisiaj nie może być z nami, poproszę Pana Henryka Macieja Woźniaka – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego III kadencji – ale niestety nie jest dzisiaj z nami, poproszę Pana Krzysztofa Seweryna Szymańskiego – Przewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego III kadencji, poproszę Pana Tomasza Możejko – Przewodniczącego Sejmiku Lubuskiego IV kadencji, poproszę, choć dzisiaj niestety nie jest z nami, Pan Czesław Fiedorowicz – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego V kadencji, poproszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Przewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego V kadencji, poproszę Panią Wioletę Haręźlak – Przewodniczącą Sejmiku Województwa Lubuskiego VI kadencji. W zasadzie nie wiem czy już siebie tutaj wywoływać, ale też mam zaszczyt być Przewodniczącym VI kadencji. Bardzo proszę Przewodniczących, a Panią Marszałek poproszę o wspomnienie we wręczeniu wyróżnień.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają podziękowania za reprezentowanie Samorządu Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Może to nie jest do końca fajnie jak sobie nawzajem wręczamy, ale, Szanowni Państwo, dla mnie być Przewodniczącym Sejmiku to naprawdę wielki zaszczyt. Kiedyś, jak zaproponował mi Poseł Sługocki tę funkcję, to jakoś tak nie bardzo siebie w tym wszystkim widziałem. Ale rzeczywiście reprezentowanie województwa, bycie przewodniczącym, to dla mnie jest naprawdę wielka sprawa.

Punkt 6.

Wystąpienie prof. UZ dr hab. Waldemara Sługockiego – Samorząd terytorialny, a pozyskiwanie środków Unii Europejskiej na przykładzie województwa lubuskiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Proszę Pana Posła o wystąpienie. Bez środków unijnych to województwo by wyglądało całkowicie inaczej. Bardzo proszę Panie Pośle.

Poseł na Sejm RP, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego dr hab. Waldemar

Sługocki: Bardzo dziękuję Panie Przewodniczący. Chciałbym dołączyć się do gratulacji, najlepszych życzeń wszystkim odznaczonym i wyróżnionym, którzy od lat partycypują w tworzeniu potencjału Ziemi Lubuskiej. Szanowni Państwo, bardzo się cieszę, że w tym gronie dzisiaj się spotykamy. Pani Marszałek, Panie Przewodniczący, Członkowie Zarządu Województwa Lubuskiego, Panie i Panowie Radni, Dostojni Goście, Szanowni Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego, szczególnie chciałbym powitać trzech gości, niezwykle mi bliskich, a mianowicie Panów Profesorów: Profesora dr. hab. Czesława Osękowskiego – Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, Pana Profesora dr. hab. Wojciecha Strzyżewskiego – obecnego Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, ale także gościa, który przyjął nasze zaproszenie i jest tutaj dzisiaj z nami Pan Profesor dr. hab. Tadeusz Wallas – Prorektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, który miałem zaszczyt kończyć i zdobywać stopnie naukowe właśnie na tym uniwersytecie. Panie Rektorze, serdecznie także Pana witamy. To pokazuje, Proszę Państwa, że Województwo Lubuskie rozbudowuje się, buduje swój potencjał, ale uwzględniając także dobrosąsiedzkie relacje z naszymi partnerami z różnych regionów, przede wszystkim z sąsiadami: Województwem Zachodniopomorskim, Wielkopolskim, Dolnośląskim, ale także czerpiemy garściami od naszego partnera z zachodniej granicy, od Brandenburgii. I to szalenie cieszy, dlatego, że wejście Polski do Unii Europejskiej było kluczowe dla rozwoju tak społecznego, jak i gospodarczego państwa polskiego, w tym naturalnie Ziemi Lubuskiej. Nie moglibyśmy dyskutować naszej przynależności do Unii Europejskiej w takiej mierze jak robimy to dzisiaj, gdyby nie oczywiście wejście w życie reformy administracyjnej państwa polskiego, która miała miejsce na mocy ustawy o samorządzie województwa z dnia 5 czerwca 1998 roku,

która weszła w życie 1 stycznia 1999 roku. I obok Województwa Lubuskiego powstało jeszcze 15 regionów o zupełnie odmiennej, nieznannej dotychczas w Polskiej historii, kulturze administracji, kompetencjach. I to jest szalenie ważne i o tym trzeba przede wszystkim, Szanowni Państwo, mówiąc o samorządzie szczebla wojewódzkiego, wspominać. Chcę powiedzieć, że Ziemia Lubuska, Szanowni Państwo, w bardzo podobnych granicach administracyjnych jednak już pojawiała się na mapie administracyjnej państwa polskiego. Powstało Województwo Zielonogórskie, Opolskie i Koszalińskie korektą z czerwca 1950 roku, kiedy do 14 województw utworzono 3 dodatkowe, w tym właśnie Województwo Zielonogórskie w bardzo podobnych granicach administracyjnych jak to dzisiejsze. Oczywiście są pewne różnice, niemniej jednak obie stolice funkcjonowały wówczas w granicach administracyjnych Województwa Zielonogórskiego. Oczywiście są pewne korekty na naszą niekorzyść w stosunku do tej mapy z ówczesnego czasu. Chcę powiedzieć jeszcze, że w tym kształcie województwo funkcjonowało do końca maja roku 1975. Chcę jeszcze zauważyć, jeśli Państwo pozwolą, proszę wybaczyć, że Województwo Lubuskie, co do liczby ludności, co do potencjału demograficznego jest oczywiście przedostatnim, a jeżeli chodzi o powierzchnię Województwa Lubuskiego, proszę Państwa, 13 tys. km², nieco ponad, dokładnie 13 988. Trzy województwa są mniejsze od nas, mają mniejszą powierzchnię, mianowicie Województwo Świętokrzyskie, Opolskie i Śląskie. Także ten potencjał Ziemi Lubuskiej, jeżeli chodzi o terytorium, wcale nie jest najmniejszy. Najwyższą wartością, największą wartością, oczywiście są ludzie i o tym warto wspominać. Ja natomiast, Proszę Państwa, chciałbym dzisiaj króciutko, bo wiem, że jesteście Państwo pewnie już zmęczeni tą dawką informacji, która otrzymujecie, skoncentrować się na tym, co mnie szalenie bliskie, mianowicie interwencji europejskiej, chciałbym kilka zdań powiedzieć o polityce spójności, a ona jest nierozzerwalna, ściśle, wprost właśnie z reformą terytorialną państwa polskiego z roku 1998. Proszę sobie wyobrazić, Szanowni Państwo, że nie ma Województwa Lubuskiego i tak naprawdę nie moglibyśmy wówczas decydować o tych ogromnych transferach środków europejskich, które Państwo tutaj za mną widzicie. To są potencjały, to są transfery środków z Unii Europejskich, które trafiały do Polski na przestrzeni minionych lat, dokładnie, ściślej od 1 maja 2004 roku i trafiają wciąż, aczkolwiek cezurą tej prezentacji jest zakończenie perspektywy 2014-2020. Proszę zwrócić uwagę, Szanowni Państwo, że Lubuskie korzysta przede wszystkim, co

oczywiste, w odróżnieniu od tych zdarzeń, które miały miejsce właśnie do 1 stycznia 1999 roku, bo takiej możliwości nie mieliśmy, ale także oczywiście nie mieliśmy pieniędzy pochodzących z polityki spójności, mieliśmy jedynie dostęp do pieniędzy w ramach programu Phare CBC, a potem pieniędzy przedakcesyjnych. Ta kwota w ramach regionalnego programu operacyjnego, która do Lubuskiego trafiła, opiewa na kwotę 7 mld złotych, bez perspektywy, tak jak wspominałem, 2021-2027, a należy tu dodać kwotę nieco ponad kolejnych 4 mld złotych. Co najważniejsze, Proszę Państwa, jesteśmy gospodarzami tegoż Regionalnego Programu Operacyjnego, to nie kto inny jak władze samorządu województwa decydują o inwestowaniu tychże europejskich pieniędzy. Tu nie chodzi, Szanowni Państwo, o takie czy inne dobrowolne podejście. Tu chodzi o to, że samorząd województwa w sposób świadomy kreuje rozwój, przygotowując oczywiście Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego, a operacjonalizacją, swoistego rodzaju źródłem finansowania tychże celów strategicznych, są regionalne programy operacyjne. Województwo Lubuskie doskonale sobie także radzi z pieniędzmi pochodzącymi z programów krajowych. Proszę zwrócić uwagę, że 8 mld złotych dotychczas, czyli o 1 mld więcej niż z Regionalnego Programu Operacyjnego, pozyskaliśmy z tychże programów krajowych. Kilka spektakularnych inwestycji w Województwie Lubuskim z tych pieniędzy zrealizowano, przede wszystkim w zakresie infrastruktury. Należy wspomnieć o budowie drogi ekspresowej S3 w pełni finansowanej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, ważnej osi rozwoju Województwa Lubuskiego w układzie południkowym. Ale także trzeba wspomnieć, Szanowni Państwo, o wielu bardzo dużych projektach środowiskowych z zakresu regulacji gospodarki wodno-ściekowej, czy też gospodarki odpadowej. Sumarycznie, od 1 maja 2004 roku do dzisiaj na grunt Lubuski trafiły potężne pieniądze w kwocie 19 mld złotych i zrealizowaliśmy nieco ponad 7 tys. projektów. Pamiętać trzeba, Proszę Państwa, że polityka spójności realizowana jest w różnych obszarach, to nie tylko infrastruktura, to także kwestie związane z rozwojem potencjału społecznego, to także kwestie związane z inwestowaniem w rozwój lubuskiej przedsiębiorczości, ale także inwestycje w rozwój edukacji, nauki, szkolnictwa wyższego, a niezwykle ważnym elementem w tym kontekście jest budowanie właśnie relacji pomiędzy samorządem, nauką i biznesem. I najlepszym tego przykładem jest to miejsce, w którym dzisiaj się znajdujemy. Nie byłoby możliwości realizacji tego przedsięwzięcia

gdyby nie ta właśnie triada, czyli gdyby nie zaangażowanie samorządu, Uniwersytetu Zielonogórskiego i firmy Hertz. W tym kontekście, Szanowni Państwo, popełniłem faux pas i to wcale niemałe, nie przywitałem moich Koleżanek i Kolegów Parlamentarzystów, nie przywitałem mojej serdecznej Koleżanki Pani Poseł Krystyny Sibińskiej – serdecznie witam Krystyno – i mojego przyjaciela Bogusława Wontora, który, jak powiedziała Pani Marszałek Polak, jest tak naprawdę inicjatorem tego przedsięwzięcia i gdyby nie jego zaangażowanie, nie jego pasja, nie jego determinacja, nie jego osobiste relacje z obecnymi tu Profesorami: Banaszkiem, Kłosem, nie udałoby się w takim zakresie zainteresować Lubuszan szeroko rozumianą technologią kosmiczną. Jak Państwo widzicie realizujemy bardzo różne, ale komplementarne wobec siebie, projekty w Województwie Lubuskim: transport drogowy, ścieżki rowerowe, ale także realizujemy przedsięwzięcia w kontekście budowy alternatywnych źródeł energii. To jest szalenie ważne mając na uwadze zrównoważony rozwój i pozostawienie naszej planety, tej części Polski, o której możemy współdecydować, czyli Lubuskiego, w możliwie podobnym stanie, który mamy dzisiaj. I cieszę się szalenie, że coraz więcej na ten temat się mówi, nasza wiedza w tym zakresie jest coraz większa. Ale także proszę zwrócić uwagę, Szanowni Państwo, e-usługi, czyli chcemy być jak najbardziej innowacyjnym, konkurencyjnym krajem. Bez stawiania na usługi elektroniczne byłoby to niemożliwe. A już dzisiaj wszyscy chyba zdajemy sobie z potęgi internetu, a Stanisław Lem już wiele, wiele lat temu pisał i mówił, że internet jest odpowiedzią na niezadane jeszcze pytanie. Dzisiaj doskonale już potrafimy to empirycznie zweryfikować i przekonać się, że miał już wówczas Stanisław Lem rację. Tereny inwestycyjne, promocja gospodarcza, zakup sprzętu ratowniczego to są te przedsięwzięcia, które dominują pośród tych ponad 7 tys. projektów, które wspominałem, ale także żłobki, przedszkola, infrastruktura zdrowia to jest też ten element, którym możemy się pochwalić. Za chwilę zademonstruję Państwu także wielkie inwestycje w zakresie infrastruktury zdrowia. Zdrowie jest jednym z elementów, na który coraz bardziej zwracamy uwagę, także niestety w kontekście zagrożeń, które niesie współczesny świat, a mianowicie w kontekście starzejącego się społeczeństwa, więc dobrze, że o tym myślimy. Ale także oczywiście rewitalizacja. Chcemy oczywiście, aby ta spuścizna w zakresie kultury, infrastruktury mogła także cieszyć się dobrym stanem abyśmy mogli ją podziwiać. Takie

porównanie przygotowałem dla Państwa. Proszę zwrócić uwagę, relacja pomiędzy średnimi nakładami w Polsce i w Lubuskiem w poszczególnych obszarach priorytetowych, na które zwraca uwagę Unia Europejska, Polska, Województwo Lubuskie. Proszę zwrócić uwagę, jeżeli chodzi o transport, wydaliśmy sporo, bo blisko 30% wszystkich pieniędzy, którymi dysponowaliśmy. Zdecydowanie więcej wydaliśmy, zainwestowaliśmy w rozwój zasobów ludzkich. To szalenie ważne, bardzo mnie to cieszy. To tendencja, która powinna się utrzymywać i uważam, że kluczem jest budowanie kompetentnego, dobrze wykształconego, światłego społeczeństwa. W interesie każdego mądrego rządu, samorządu, powinno być inwestowanie w Polki i Polaków po to, aby w sposób także sceptyczny, krytyczny, obiektywny potrafili oceniać otaczającą ich rzeczywistość. Następnie badania i rozwój, nieco mniej niż średnia krajowa – 15,7%, ale należymy do trójki województw, które w ostatnich latach zdecydowanie wydaje więcej pieniędzy od średniej ogólnokrajowej. Środowisko także powyżej średniej, jak Państwo widzą. To także w kontekście specyfiki Ziemi Lubuskiej jest szalenie ważne, bo także, obok Zielonej Krainy Nowoczesnych Technologii, którą próbujemy wykreować, chcemy aby ten potencjał turystyczny był ważnym elementem pobudzania rozwoju gospodarczego. Energia także więcej. To szalenie ważne, jeżeli chcemy budować pewną niezależność energetyczną także uwzględniając regularną wojnę, która toczy się na terenie Ukrainy i embargo z generalnie całego cywilizowanego świata. Jest to niezbędne. I paradoksalnie ta sytuacja, niezwykle trudna, złożona, dramatyczna, skłoniła chyba wszystkie państwa na świecie, które poważnie myślą o zrównoważonym rozwoju, o przyszłości planety Ziemia, do poszukiwania alternatywnych źródeł energii, takich, które są mniej inwazyjne, mniej szkodliwe dla nas wszystkich, dla mieszkańców i dla planety, mniej negatywnie, oczywiście, wpływających. Infrastruktura społeczna także powyżej średniej. Społeczeństwo informacyjne, jak Państwo widzą, także powyżej średniej. I kultura, turystyka, rewitalizacja także powyżej średniej ogólnokrajowej. To pokazuje, że te elementy z punktu widzenia Państwa, Radnych, Zarządu Województwa Lubuskiego, mogą liczyć na szczególne uwzględnienie i to ważne, bo to jest zbieżne z trendami ogólnoeuropejskimi. I proszę zwrócić uwagę, to przykłady tychże wyjątkowych projektów, a mianowicie Centrum Zdrowia Matki i Dziecka w Zielonej Górze, olbrzymia, niezwykle nowoczesna inwestycja. Jest z nami Pan Prezes Marek Działoszyński, bardzo się cieszę, który zarządza tymże szpitalem. Ale po drugiej

stronie tego slajdu widziecie Państwo także rozbudowę Szpitala w Gorzowie Wielkopolskim o Ośrodek Radioterapii i jest z nami także Pan Prezes Jerzy Ostroch. Także cieszę się bardzo, że obaj Panowie Prezesi są i że stawiają na ochronę zdrowia, że potrafią sięgać po europejskie pieniądze. Wspominany już most w Miłsku, bez precedensu inwestycja, jeżeli chodzi o inwestycję mostową, tego typu infrastrukturę w Polsce, drugi chyba tak spektakularny most od nowa wybudowany, a zniszczony w wyniku działań drugowojennych obok tego, o którym mówił nieobecny niestety dzisiaj Marszałek Andrzej Bocheński, czyli obok mostu Zasieki – Forst. Ten most jest szalenie ważny. Lubuskie stawia naturalnie także na komunikację, na transport szynowy, także zakup pasażerskich pojazdów kolejowych odbywa się dzięki pieniądzą z Unii Europejskiej. To miejsce, w którym jesteśmy, wspominać już było wielokrotnie tutaj dzisiaj. Ważne jest, Szanowni Państwo, kolejne przedsięwzięcie, które Państwo widziecie, które wpisuje się też w ten priorytet e-usług, a mianowicie Centrum Kompetencji Cyfrowych i Usług Wspólnych – Data Center, które realizowane jest przez Województwo Lubuskie, duża inwestycja o wartości 27 mln euro. Data Centrum będzie znajdowało się w Gorzowie. Tu przykład takich inwestycji realizowanych w obu lubuskich miastach, stolicach: Miasto Zielona Góra – Centrum Przesiadkowe, bardzo ważny, istotny projekt, a po drugiej stronie realizowany projekt przez Miasto Gorzów, pierwszy o wartości 182 mln złotych, drugi o wartości 124 mln złotych realizowane w ramach inwestycji zintegrowanych, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Inne duże projekty, to Państwo widziecie, Centrum Edukacji Zawodowej chociażby – bardzo spektakularny, ważny projekt i inne. Natomiast chciałbym jeszcze, Proszę Państwa, powiedzieć o potencjale tym ekologicznym Ziemi Lubuskiej, mianowicie potencjale też naturalnym, wykorzystanie chociażby rzeki Odry. Jest z nami Pan Senator Tyszkiewicz, który był jednym z inicjatorów, obok Gminy Bytom Odrzański, realizacji właśnie projektu wykorzystującego turystycznie Odrę. Mam nadzieję, Proszę Państwa, że ludzie odpowiedzialni za losy państwa polskiego, za bliższą i dalszą przyszłość państwa polskiego, będą na tyle mądrzy, roztropni, że będą wykorzystywali te endogenne potencjały, które tkwią w Polsce, w poszczególnych jej częściach, w poszczególnych regionach, ale także będziemy potrafili wykorzystać te potencjały zewnętrzne, egzogenne, że będziemy potrafili budować w sposób racjonalny, odpowiedzialny współpracę z naszymi sąsiadami na południu z Czechami i Słowacją, na zachodzie z

Niemcami, ale także będziemy mądrze budować relacje z Ukrainą, która tej pomocy, ale bardzo racjonalnej, rozsądnej, roztropnej wymaga. I w naszym interesie jest to, aby Ukraina jak najszybciej, ale w sposób oczywiście odpowiedzialny, spełniając wszelkie kryteria, które Polska spełniła w swej drodze do członkostwa w Unii Europejskiej, stała się państwem członkowskim, bo to oczywiście przedmurze, ważna strefa buforowa, która będzie istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa szeroko rozumianego w różnych wymiarach państwa polskiego. Tego nam wszystkim życzę i cieszę się. Radujmy się razem z 25-lecia Ziemi Lubuskiej, mądrze zabiegajmy o jej rozwój, mądrze gospodarujmy jej potencjałem. Sprzecajmy się, spierajmy, ale nie kłóćmy. Dziękuję bardzo.

Prezentacja stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Dziękuję Panie Pośle za przekazanie niezwykle istotnych informacji.

Punkt 7.

Podpisanie porozumień na rzecz rozwoju obszaru kluczowego w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Poproszę teraz o zabranie głosu Pana Jarosława Flakowskiego – Dyrektora Departamentu Rozwoju i Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego. Jest Pan Dyrektor? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Rozwoju i Innowacji Jarosław Flakowski: Dzień dobry. Szanowni Państwo, Pani Marszałek podczas swojej prezentacji zapowiadała punkt dotyczący podpisania porozumień na rzecz rozwoju obszarów kluczowych w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji i dzisiaj w tym gmachu, to jest ten moment w którym możemy ogłosić, że zakończyliśmy, jako Województwo Lubuskie, negocjacje z siedmioma partnerstwami. We wtorek Zarząd przyjął i upoważnił Panią Marszałek do podpisania tych porozumień. Chciałem podkreślić, że jest to praca, którą wykonywał Departament Rozwoju i Innowacji, zespół pod kierunkiem Pana Dyrektora Pabierowskiego, który przez 18 miesięcy prowadził najpierw proces animacyjny, potem negocjacje, następnie przedstawił Zarządowi w końcu 2022 roku propozycję takich porozumień. Następnie po uzyskaniu tej akceptacji przeprowadzono konkretne

negocjacje i dzisiaj ten finał nastąpi i poprosiłbym Panią Marszałek o wręczenie tych porozumień. Zapraszam Panią Marszałek pod flagi. Ja będę odczytywał porozumienia i prosił poszczególnych liderów. Ważną informacją jest też to, że w tym procesie brało udział ponad 200 podmiotów, które porozumiały się między sobą i dzięki temu możemy dzisiaj takie porozumienia zawrzeć. Pierwsze porozumienie to jest Rozwój Systemów Kosmicznych – materiały i technologie ICT w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Innowacyjny Przemysł. Liderem tego partnerstwa jest Hertz Ltd i zapraszam Panią Urszulę Szulewicz – Prezes Zarządu. Kolejne porozumienie Lubuskie Centrum Cyfrowych Technologii Medycznych w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zdrowie i jakość życia, lider Perceptus i zapraszam Pana Jacka Starościca – Prezesa Zarządu. Trzecie porozumienie Industry4Future Lubuska Inicjatywa Klastrowa Innowacyjny Przemysł w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Innowacyjny Przemysł – lider INTERIOR. Zapraszam Pana Dyrektora Łukasza Ruta. Porozumienie czwarte Smart Factory 4.0 w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Innowacyjny Przemysł. Podmiot reprezentujący Lubuski Klaster Metalowy, zapraszamy Pana Andrzeja Graczykowskiego – Prezesa Zarządu. Porozumienie piąte Zielona Transformacja w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zielona Gospodarka, lider Centrum Energetyki Odnawialnej, Pan Prezes Radosław Grech. Zapraszamy. Porozumienie szóste SmartCity i IoT – inteligentne zarządzanie zasobami w gospodarce w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zielona Gospodarka, lider BIOT. Zapraszam Pana Wojciecha Lewandowskiego – Prezesa. I ostatecznie dzisiaj porozumienie, które jest szczególnie ważnym dla rozwoju i tego gmachu i też instytucji, która tu będzie funkcjonowała: Parku Technologii Kosmicznych, ale też Technologii Medycznych, jest to porozumienie InnoFood – żywność wysokiej jakości w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zdrowie i jakość życia. Liderem tego porozumienia jest Uniwersytet Zielonogórski i zapraszam Pana Prorektora Andrzeja Pieczyńskiego.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak wręczyła liderom podpisane porozumienia.

Dyrektor Departamentu Rozwoju i Innowacji Jarosław Flakowski: Dziękuję bardzo liderom, którzy przybyli i reprezentują firmy, które zdecydowały się na funkcjonowanie w porozumieniach. Życzymy sukcesów. Jest to dla nas ważne,

szczególnie dlatego, że stajecie się filarem realizacji Programu Rozwoju i Innowacji Województwa Lubuskiego do roku 2030. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Dziękuję bardzo. Gratuluję wszystkim, którym udało się umowę podpisać. Wygląda to obiecująco.

Punkt 8.

Podjęcie Stanowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uczczenia 25-lecia istnienia samorządu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, z okazji obchodów 25-lecia Samorządu Województwa Lubuskiego, my Radni Województwa Lubuskiego chcemy tym stanowiskiem wyrazić podziękowania dla wszystkich tych, którzy od samego początku działają na rzecz rozwoju naszego województwa, które zmieniło się nie do poznania przez te 25 lat. Pozwólcie Państwo, że odczytana zostanie treść Stanowiska, którą uzgodniono ze wszystkimi Klubami. Proponuję przyjęcie Stanowiska w formie aklamacji. Proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego o odczytanie Stanowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uczczenia 25-lecia istnienia samorządu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje projekt stanowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uczczenia 25-lecia istnienia samorządu.

Projekt stanowiska stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Przystępujemy zatem do przyjęcia Stanowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uczczenia 25-lecia istnienia samorządu. Rozumiem, że Stanowisko przyjmiemy przez aklamację. Dla formalności zapytam, czy do projektu stanowiska ktoś z Państwa Radnych wnosi uwagi lub pytania? Nie widzę. Stwierdzam, że stanowisko zostało podjęte. Dziękuję bardzo.

Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 28 września 2023 roku w sprawie uczczenia 25-lecia istnienia samorządu stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Punkt 9.

Wystąpienie prof. Marka Banaszkiwicza – Park Technologii Kosmicznych, Lubuska brama do kosmosu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Poproszę o wystąpienie Profesora Marka Banaszkiwicza z Parku Technologii Kosmicznych, Lubuska brama do kosmosu.

Prezes Parku Technologii Kosmicznych – Badań, Rozwoju i Innowacji Sp. z o.o.

prof. Marek Banaszkiwicz: Szanowni Państwo, uroczystość jest piękna, sala spektakularna, ale domyślam się, że Państwo chcieliby już rozprostować nogi, więc ja będę bardzo zwięzły. Brama do kosmosu – już tutaj padło to sformułowanie. Mam nadzieję, że tak będzie. Myśmy w CBK już takich bram kilka przekroczyli. Tu jest satelita i model przyrządu, który wylądował kiedyś na komecie i mam nadzieję, że teraz ta działalność przeniesie się tutaj, do Parku Technologii Kosmicznej i też będziemy takie urządzenia tu budować. Nie mogę nie powiedzieć o osobach, które przyczyniły się do tego, że ten Park powstał i to w dosyć takim krótkim czasie, mimo wielu problemów po drodze, chociażby Covidu. Impuls do tego projektu dał Pan Profesor Janusz Gil, niestety już nieżyjący, który chciał zbudować tutaj, w Zielonej Górze, radioteleskop. Okazało się, że radioteleskopy w tej chwili Ziemia nie jest zbyt dobrym miejscem żeby je budować, bo po prostu za dużo rozmawiamy przez telefony komórkowe i zakłócamy sygnały radiowe. Dobrym miejscem na budowę radioteleskopu jest odwrotna strona Księżyca, ale to inna sprawa. Pomysł, żeby z takim projektem infrastrukturalnym coś zrobić, skierować go w innym kierunku, zgłosili wówczas Pan Poseł Bogusław Wontor i Pan Profesor Zbigniew Kłos i pomyśleli właśnie o Parku Technologii Kosmicznych. Wtedy ten pomysł trzeba było obrócić w plan, czyli zaprojektować laboratoria, pomyśleć o wyposażeniu, o budynku i tutaj wkroczyła firma Hertz Systems kierowana przez Pana Zygmunta Trzaskowskiego – Prezesa firmy i Uniwersytet Zielonogórski, któremu od początku w tym przedsięwzięciu przewodził Pan Profesor Andrzej Pieczyński. Kolejny problem, największy chyba na tej drodze, no to trzeba było zgromadzić fundusze no i tu Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak zadbała o fundusze regionalne, a rozumiem, że Pan Poseł Waldemar Sługocki o fundusze centralno-europejskie. Jak już to zostało osiągnięte, to projekt został skierowany do realizacji i tu Pan Marszałek Marcin

Jabłoński kierował właśnie tym projektem do momentu wybudowania Parku i jego wyposażenia, czyli jeszcze rozumiem przez parę miesięcy. No i wreszcie wdrożenie. Tutaj szczególnie dwa departamenty Urzędu Marszałkowskiego były mocno zaangażowane: Departament Pana Dyrektora Wojciecha Olszewskiego od strony budowy i Departament Pana Dyrektora Jarosława Flakowskiego od strony organizacji dalszych działań, już myślę o spółce. Co ten Park ma robić? A więc on ma prowadzić, generalnie rzecz biorąc, badania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze technologii kosmicznych. Ale nie tylko. Również innych technologii wysokich oraz działań w obszarze rozwoju innowacyjności w regionie, ważnym elemencie strategii regionalnej. Proszę Państwa, Park właśnie ma te dwa filary, jeden to są badania kosmiczne, drugi to jest rozwój innowacyjności, to wszystko się będzie tutaj działo. Mamy siedem laboratoriów, tutaj one są wymienione, ja je zaraz opiszę, ale chcę powiedzieć, że nie wszystko co Państwo tutaj na slajdach zobaczycie, zobaczycie wewnątrz budynku. My w tej chwili to oprzyrządowanie powoli kompletujemy, więc proszę o uruchomienie wyobraźni, tu są właśnie takie podpórki w postaci zdjęcia jak to jest w innych laboratoriach, u nas będzie bardzo podobnie. Mamy laboratorium elektroniki satelitarnej i systemów FPGA, to są takie duże chipy, tu jest pokazane na dole, które pozwalają na bardzo szybkie obliczenia takie, które można zaprogramować właściwie według woli. No więc chcemy żeby to laboratorium służyło rozwojowi systemów radiowych, radarowych, w szczególności urządzeń wysokiej częstotliwości. Takie urządzenia są w porównaniu do innych zastosowań istotnie drogie, ale też prowadzą do bardzo takich przełomowych instrumentów i zastosowań. Coś co jest kluczem, sercem, właściwie badań kosmicznych, czyli testowanie zbudowanych już urządzeń. Mamy tutaj trzy takie przykłady. To co Państwo widzicie tutaj po lewej stronie, taki baniak duży, to jest komora próżniowo-termiczna, po prawej stronie jest wytrząsarka. Komora próżniowo-termiczna służy do tego żeby prowadzić testy środowiskowe w takich warunkach jakie panują w kosmosie, tzn. próżnia, duże różnice temperatur. Wytrząsarka z kolei ma odpowiedzieć na pytanie czy przyrząd wytrzyma start rakiety, tam są potworne przeciążenia i wszystko się trzęsie, w związku z tym normalne urządzenie cokolwiek byśmy tutaj na Ziemi robili, to się rozpadnie błyskawicznie, natomiast te urządzenia kosmiczne mają wytrzymać takie szoki i wibracje. No i wreszcie takie laboratorium, które jest tu pokazane na dole, to jest sprawdzenie czy przyrządy nie promieniują

elektromagnetycznie, a jak promieniują to czy promieniują właściwie. Coś co na pewno tutaj ucieszy Lubuszan, bo będziemy mogli przy pomocy zdjęć satelitarnych monitorować stan środowiska w regionie, w szczególności rzeki, lasy, ale też i uprawy. Mamy laboratorium systemów zrobotyzowanych i sztucznej inteligencji. My nie będziemy mieli tutaj takiego basenu, jaki jest pokazany na górze, bo to jest basen dla astronautów, jest znacznie większy niż ten, którym my tu dysponujemy, natomiast będziemy mogli w tym laboratorium testować takie manipulatory, które będą działały w kosmosie. A dlaczego testujemy w basenie? Bo w basenie jest wypór, który kompensuje, jak pływamy to nie tonimy często, bo po prostu wypór pomaga nam pokonać grawitację i tak samo jest z tymi robotami. Więc chcemy tutaj testować takie algorytmy, które pozwolą takim robotom na przykład łąpać śmieci kosmiczne. Wreszcie coś o czym też już tu dzisiaj była mowa, najważniejsze wyzwanie przed światem technologii informacyjnych, to jest chronić własne dane. No i tutaj wkracza kryptografia i przeciwdziałanie cyberzagrożeniom. Jak Państwo widzą, tutaj jest trudno coś pokazać, bo to się wszystko dzieje wewnątrz komputerów, ale takie symbole, które tutaj widzicie i które to charakteryzują to są kłódki i kluczyki. To są klucze, które pozwalają najpierw na zakodowanie, a później odczytanie zakodowanego sygnału. Laboratorium Medycyny Kosmicznej, rozumiem, że tutaj głównym celem jest badanie efektów odosobnienia na psychikę, czyli izolacja, sprawdzanie, monitorowanie, stanu fizycznego i psychicznego pacjentów, czyli astronautów. Ponieważ mamy już kandydata na polskiego astronautę, to być może możemy go tu zaprosić i przebadać. No i wreszcie ostatecznie laboratorium, to jest laboratorium Inżynierii materiałowej i badań wytrzymałościowych, bardzo dobrze wyposażone, może testować wytrzymałość statyczną i dynamiczną różnych urządzeń i badać też ich strukturę później, po takich testach. W związku z tym nadaje się nie tylko do kosmosu, ale i do przemysłu automobilowego, do badań strukturalnych, konstrukcji. Także mam nadzieję, że koledzy z Uniwersytetu Zielonogórskiego będą mieli piękne pole do badań i do współpracy z firmami przemysłowymi. Jaka jest najbliższa przyszłość Parku Technologii Kosmicznych – Badań, Rozwoju i Innowacji? No więc powstała spółka, od miesiąca działa, ja jestem prezesem i mam tutaj jako Wiceprezesa Pana dr. Jerzego Tutaja, który właśnie zajmuje się tymi sprawami związanymi z innowacją, jest ekspertem od innowacji, rozwoju, więc będzie miał tutaj bardzo wiele takich ról, które popchną innowacyjność

w regionie na wyższy poziom. Chcemy do końca doprowadzić do organizacji spółki i wyposażyć laboratoria do końca listopada, później przejmujemy budynek, a w międzyczasie stworzymy oferty na korzystanie, takie trzy pionki, nazwijmy to technologiczne: korzystanie z laboratoriów i usług badawczo rozwojowych, już mniej technologiczne – wynajem powierzchni biurowej i najmniej technologiczne – wykorzystanie tej sąsiedniej sali konferencyjnej. No, ale najważniejsze żebyśmy zdobywali projekty, więc chcemy działać pod hasłem „Projekt dla każdego laboratorium”. No i tu mamy jako cele: projekty szybkiej ścieżki, projekty Horyzontu, ESA i projekty Interregu. No a w perspektywie kilku lat myślimy o „Lubuszance” – małym satelicie do obserwacji Ziemi. Tu jest pokazany satelita innej firmy, ale mniej więcej tak ta „Lubuszanka” mogłaby wyglądać, bo to nie będzie duży satelita. Myślimy o montażu dużych struktur statków kosmicznych z reaktorem jądrowym, tutaj był kolega z Niemiec w zeszłym roku i już w tej chwili ten projekt nabiera kształtów komisji europejskiej i on bardzo nas tam wspiera, żeby Zielona Góra właśnie była dużym integratorem tej części nieatomowej, niejądrowej. Możemy masowo przetwarzać zdjęcia obserwacji Ziemi – to jest kolejny projekt, nad którym pracujemy. To są dwa duże projekty, mogą zająć kilka lat, ale na pewno warto bardzo silnie w nie inwestować. I wreszcie chcemy stworzyć stanowisko do testów autonomicznych robotów satelitarnych i planetarnych. Także myślę, że to jest taki dobry wstęp, żeby Państwu pokazać później budynek, a oczywiście bardzo zachęcam, żebyście Państwo pamiętali, co ja obiecywałem, żeby sprawdzać jak nam to będzie szło. Dziękuję bardzo.

Prezentacja stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Aktorzy Lubuskiego Teatru w Zielonej Górze zaprezentowali fragment spektaklu „Gusła”, który powstał na podstawie „Dziadów” Adama Mickiewicza.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, przed chwilą mieliśmy przyjemność obejrzeć fragment spektaklu „Gusła” w wykonaniu aktorów Lubuskiego Teatru w Zielonej Górze, który powstał na podstawie II i fragmentów IV części „Dziadów” Adama Mickiewicza. Światowej sławy reżyser Grzegorz Brał, twórca Teatru Pieśń Kozła, przełożył romantyczne arcydzieło klasyki polskiej na przejmujący, głęboko emocjonalny język teatru. Lubuski Teatr zrobił coś, o czym marzy wiele teatrów w

Polsce: został zaproszony na jeden z największych festiwali na świecie – Fringe Festival w Edynburgu. Zrealizowanie takiego przedsięwzięcia jest niezwykle kosztowne i potrzeba wsparcia instytucji oraz osób jest tutaj niezwykle istotna. Wyjazd okazał się wielkim sukcesem, otrzymali prestiżową nagrodę Lustrum Award jako specjalne wyróżnienie „dla przedstawienia, które wywołuje niezapomniane wrażenia i w szczególny sposób porusza”. Zielonogórskie „Gusła” zdobyły trzykrotnie najwyższe noty, pięć gwiazdek, wśród opiniotwórczych recenzentów. To pokazało, jak niezwykle trafna była decyzja Urzędu Marszałkowskiego o wsparciu finansowym tego unikalnego na ogólnopolską skalę wyjazdu. Dzięki temu światowi twórcy teatralni mogli zobaczyć „Gusła”, doświadczyć ich, a recenzenci okrzyknąć wydarzeniem tegorocznej edycji Fringe Festiwalu. „The Scotsman” napisał, że „Gusła” Lubuskiego Teatru, grane w języku polskim, są przykładem śmiałego, ekscytującego, przerażającego wręcz teatru fizycznego”. Kolejna recenzja pojawiła się w „Lost in Theaterland”: „W trakcie tej godziny ciężko nie dostać gęsiej skórki od niepokojącego akompaniamentu i widoku umęczonych zjaw – tak znakomicie odegranych przez obsadę. Każdy z aktorów całkowicie porzucając przyziemny świat, wpuszcza w siebie gwałtowne emocje swoich postaci. Widownia zostaje włączona w ten rytuał, czy nam się to podoba czy nie”. W „British Theatre Guide” przeczytać można było, że „jest to produkcja, wykraczająca poza typowe oczekiwania wobec spektakli Festiwalu Fringe. „Gusła” podniosły poprzeczkę. Jest to najświeższy, najbogatszy i najbardziej oszałamiający spektakl Festiwalu Fringe”. Dziękuję. I my wszyscy dziękujemy aktorom Lubuskiego Teatru za występ. A Pana Przewodniczącego zapraszam do dokonania jeszcze pewnej ważnej czynności.

Punkt 10.

Zamknięcie uroczystej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, uroczysta sesja Sejmiku dobiegła końca, a zatem zamykam uroczystą sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego. Dziękuję Radnym, Parlamentarzystom, Gościom oraz wszystkim obecnym za udział. Zapraszam Państwa na otwarcie Parku Technologii Kosmicznych oraz słodki poczęstunek i obiad. Chciałbym jeszcze tylko przekazać informację, że następną zwyczajną sesję

planuję, bo jeszcze mamy niektóre sprawy do dogrania, na 9 października. Dziękuję bardzo.

Protokół sporządziły:

Syntia Derewońko

Daria Machniak

Kinga Mosiurczak

Obrady prowadził:

Przewodniczący Sejmiku

Wacław Jan Maciuszonek